

PRIMUL CAPITOL

Masina Audi A8 aparut cu viteza de pe strada ingusta care venea serpuind de la Valjevo si se opri brusc chiar inainte de locul unde o strada si mai ingusta dadea in soseaua principala, indicata de un panou din lemn cu inscriptia Pristina. Sulejman Brancevo nu avu decat cateva secunde la dispozitie pentru a o urmari cu privirea, inainte ca aceasta sa dispara dupa panta abrupta care ducea la manastirea ortodoxa din Pristina, ascunsa in mijlocul padurii, aproape in fundul vaii.

A fost de ajuns sa observe profilul barbatului de la volan, cu trasaturi aspre sub un craniu ras, si sa vada pentru scurt timp pasagerul, singur pe bancheta.

Sulejman Brancevo, instalat pe terasa de la Kod Vuka [Barlogul Lupului, n. tr.], o cafenea cu pereti roz si acoperis din tigla maro, situat chiar in fata intersectiei celor doua drumuri, simti cum pulsul i se intensifica. Cel care conducea se numea Dragoljub Matic si era un sarb bosniac, membru al gruparii clandestine "Preventiva" insarcinata sa il apere pe Radovan Karadzic, fostul presedinte al efemerei Republici Srpska, entitate ce regrupa sarbii din Bosnia-Hertegovina.

Si era aproape sigur ca barbatul instalat pe bancheta masinii Audi A8 era Radovan Karadzic.

Criminalul de razboi pe care il urma de 8 luni, din ordinele sefului sau, Munir Konjic, seful serviciilor de informatii ale musulmanilor din Bosnia.

De altfel, un alt indiciu ii intarea aceasta convingere. In urma cu cateva minute, un Audi negru, exact ca acela care tocmai intrase pe drumul spre manastirea Pristina, trecuse incet prin fata terasei de la Kod Vuka, continuand apoi pe drumul principal. Cu siguranta un vehicul "avangarda" al protectiei.

Brusc, scaunul din plastic verde al bistroului i se paru mai confortabil decat un fotoliu de club. Astepta aceasta clipa de atata vreme! Exact din 13 iulie 1995, cand soldatii sarbo-bosniaci din corpul de armata de la Drina il dadusera jos dintr-o camioneta care venea de la Srebrenica, impreuna cu alti prizonieri musulmani.

Pentru el, acel moment se petrecuse foarte repede. Ca intr-un cosmar, vazuse pe cei cinci soldati incepand sa traga in prizonieri ca la un stand de tir. Asurzit de bubuituri, avusese prezenta de spirit sa se culce la pamant, inainte de a fi atins. Unul din tovarasii sai de suferinta, atins de mai multe gloante, se prabusise peste el, protejandu-l cu cadavrul sau.

Aceasta se petrecea in fata scolii din satul Garbavci, la vreo 10 kilometri de enclava musulmana din Srebrenica, cucerita in urma cu 2 zile, pe 11 iulie 1995, de trupele bosniaco-sarbe, dupa ce batalionul olandez al ONU, insarcinat cu apararea lui, predase orasul fara lupta.

Sulejman Brancevo avusese mult noroc: in acel sector domnea o dezordine totala. Soldatii bosniaco-sarbi ai generalului Mladic, care tocmai executasera prizonierii, plecasera imediat in cautarea altor musulmani pe care sa-i omoare. Sulejman Brancevo profitase de aceasta ca sa dea la o parte cadavrul celui care ii salvase viata si sa fuga pentru a se ascunde intr-o scoala abandonata din apropiere.

La caderea serii, reusise sa ajunga in padure si merse aproape 24 de ore pana sa ajunga la liniile bosniace musulmane. Atunci a putut in cele din urma sa povesteasca despre cele vazute. Nimeni, la inceput, nu l-a crezut. Dupa ce cucerisera enclava musulmana din Srebrenica, situata chiar in inima zonei de populatie sarba, soldatii generalului Mladic lasasera femeile si copiii sa plece prin padure, inspre Gorazde, controlat de trupele britanice, in timp ce ii strangeau pe toti barbatii din Srebrenica sub pretextul ca ii transfera in tabere, pentru a-i schimba cu prizonieri bosniaco-sarbi.

Generalul Ratko Mladic, care condusese lupta pentru cucerirea Srebrenicei, se filmase, zambind, in timp ce impartea bomboane copiilor care urcau in vechile autobuze ale FORPRONU ["Castile albastre", n. tr.], sub privirile induiosate ale soldatilor olandezi.

Dar, cei 8000 de prizonieri musulmani din Srebrenica, cu varste cuprinse intre 16 si 60 de ani, n-au fost niciodata dati la schimb; pe masura ce ajungeau in punctele de adunare, erau impuscati cu arme automate. Corpurile lor erau apoi asezate in gropi comune avand formatul reglementar: 10 metri pe 5,

cu adancime de 2,5 metri. Gropi destinate sa incapa tancurile T72 ale armatei sarbe. Masacrele fusesera reluate aproape peste tot in zona corpului de armata de la Drina.

Chiar si acum, dupa 11 ani, nu se stia cati musulmani bosniaci fusesera executati cu sange rece in timpul celui mai mare masacru survenit dupa al Doilea Razboi Mondial.

Generalul Ratko Mladic fusese cel care dusesese la bun sfarsit crima de razboi, dar ordinele veneau mai de sus, de la Radovan Karadzic, fost psihiatru, presedintele efemerei Republici Srpska. In urma cu 4 luni, in martie 1995, "directiva nr. 7" fusese foarte explicita: "Sarbi trebuie sa impinga razboiul la paroxism pentru a obtine o reglementare politica favorabila."

Acest paroxism se soldase cu masacrul de la Srebrenica. Cel mai mare dupa cel facut de nazisti.

La Srebrenica, se adaugasera alte crime de razboi: si dupa 11 ani, se numarau douazeci de mii de bosniaci musulmani "disparuti". Era mult pentru un razboi civil inceput in iunie 1991 la Vukovar.

Un mandat international de arestare fusese emis pe 11 iulie 1996 – la exact 1 an dupa Srebrenica – pe numele lui Radovan Karadzic. Presedintele decazut al Republicii Srpska era, de la aceasta data, cautat oficial ca un criminal de razboi. De aproape 11 ani, scapase de orice cautare. Simplul fapt de a fi aproape sigur ca l-a localizat era deja un miracol in ochii lui Sulejman Brancevo. Rezultatul anilor de asteptare, tenacitate, prudenta si riscuri. Cei care il aparau pe Radovan Karadzic, iluminati, politicieni bosniaci, mafioti sau popi ortodocsi, nu ezitasera sa foloseasca violenta pentru a descuraja cautarile. In asa masura incat in doua randuri, trupele SFOR [Detasament al NATO in Bosnia, n. aut.] renuntasera sa il captureze, temandu-se de pierderile prea grele in randurile lor.

Din fericire, odata cu trecerea timpului, "Preventiva", garda apropiata a lui Radovan Karadzic, se redusese, ajungand de la cinci sute de oameni la vreo douazeci de fideli care se stransesera in jurul lui. Gata sa omoare pentru a-si proteja conducatorul mult iubit.

Stapanindu-si starea de excitare, Sulejman Brancevo isi aprinse o tigara pentru a-si calma nervozitatea. Nu erau decat doua persoane pe terasa insorita de la Kod Vuka. Soseaua sinuoasa care ducea de la Valjevo la Rogatica era putin circulata, deservind doar cateva catune pierdute printre dealurile acoperite cu paduri dese.

Al doilea client, un barbat nebarbierit cu alura de taran, parea sa se plictiseasca in fata unei beri goale. Era deja acolo, cand Sulejman Brancevo sosise si acesta din urma isi zicea ca nu era doar o intamplare... Pentru a scapa de cei care il urmareau, Radovan Karadzic pusese la punct un sistem de protectie foarte sofisticat. Imediat ce ajungea undeva, un cerc strans il apra fata de orice eveniment neplacut.

Bineinteles, in acest colt pierdut al Serbiei, strainii erau remarcati ca o musca intr-un pahar cu lapte...

Din fericire, Sulejman Brancevo, desi era musulman, putea trece drept un sarb.

O tanara aparut din cafenea, privi in jur si ii zambi lui Sulejman Brancevo.

Fara umbra de mustata neagra care ii impodobeau buza superioara, Vesna Duskovic ar fi fost cu adevarat apetisanta... O taranca subtirica cu un fund bombat si trasaturi regulate. Ospatarita la Kod Vuka, ea era alibiul lui Sulejman Brancevo. Cand parasise Sarajevo in urma cu 2 luni, pentru a regasi urma lui Radovan Karadzic, nu avea decat o informatie vaga, obtinuta dupa luni de ancheta in Bosnia sarbeasca. Ex-presedintele Republicii Srpska, intre doua sejururi la Belgrad, trecea frecvent pe la manastirea izolata din Pristina pentru a se intalni cu prietenii. Situata undeva, pe nicaieri, la sud de Valjevo, intre doua sate in care toata lumea se cunostea, era ascunzatoarea ideala.